

THYRAS VOLD

UDGIVET AF SLESVIG-LIGAEN

94. årgang nr. 2

2. halvår 2015

Nummer 905

Et besøg på
Dansk Alderdoms- og Plejehjem
i Flensborg
Se reportagen side 14-18.

Beretninger fra Slesvig-Ligaens landsmøde
kan læses på side 6-13.

Formandens spalte

Kære medlemmer

Allerførst vil jeg, selvom det er lidt tidligt, ønske alle læsere af Thyras Vold et godt og lykkebringende nytår.

Nogen af jer læsere vil måske undre jer over, at Thyras Vold bliver sent ud senere end sædvanligt. Men det skyldes, at vi i år har valgt ikke at sælge De Sydslesvigske Julemærker. Det vil nok skuffe enkelte af jer, men da det er en opgave, som tager megen tid, så har vi valgt ikke at gøre det i år.

Hvis man er interesseret i julemærkerne, så kan de købes flere steder i Sydslesvig, bl.a. på Centralbiblioteket i Flensborg samt hos vores næstformand, Horst Werner Knüppel, som er skoleleder på Tønning Danske Skole. I finder nemt hans mail samt telefonnummer på Ligaens hjemmeside:

www.slesvigligaen.dk

På Ligaens landsmøde på Jaruplund Højskole den 26. okt. blev vores udmærkede kasserer Jens Hønholt genvalgt og det er alle i bestyrelsen glade for. Nyvalgt til bestyrelsen blev ligeledes Hans Jørgen Lych Larsen. Han er måske ikke kendt af så mange af vore læsere, men I kan læse hans præsentation andetsteds i bladet. Vi glæder os til at samarbejde med ham i bestyrelsen og jeg er i hvert fald helt sikker på, at han vil yde sit ypperste for Ligaen. Horst Werner Knüppel er heldigvis stadig næstformand, og jeg blev genvalgt som formand, og vi i forretningsudvalget har et godt samarbejde, og det er om noget meget nødvendigt i vores forholdsvis lille forening. Som suppleant blev Kerstin Pauls valgt, og hende glæder vi os også til at arbejde sammen med. Hun har lovet at stå

for medlemstegningen både i Sydslesvig og Danmark, og det skulle hun have gode evner til, idet hun er uddannet revisor.

På Landsmødet var der jo som nævnt i dagsordenen en diskussion af, om Slesvig – Ligaen skulle fortsætte som forening eller overgå til en fond. Som I kunne læse i det sidste nummer af Thyras Vold, så gjorde næstformand Horst Werner Knüppel rede for fordele og ulemper ved begge modeller. Da punktet ikke var på dagsordenen som et beslutningspunkt, så valgte vores dirigent Ami Jessen at foretage en uformel afstemning derom, og der var enighed om at fortsætte som forening. Nu regner jeg så med, at diskussionen om forening eller fond er afsluttet.

Atter i år har vi uddelt årets midler, og i år den 10. november fordelte vi 110.000 kr. på » Det lille Teater« i Flensborg. På side 23 i bladet kan I se, hvem der er tildelt midler. Vi havde i øvrigt en god og gemytlig eftermiddag, hvor alle kort fortalte, hvad pengene skulle bruges til. Om aftenen var vi inviteret i teateret, og vi så forestillingen „Bølgen«, som kort fortalt handler om, hvordan man som gruppe kan blive forført politisk og religiøst. Der skal her lyde en stor tak til jer på » Det lille Teater« fordi vi måtte overvære og se jeres dejlige lille teater. Kan i øvrigt varmt anbefale alle at se en forestilling i teateret.

Til slut skal der selvfølgelig også lyde en stor tak til vores redaktør Willi Hansen og vores webmaster Wolfgang Bradtke, som fortløbende sørger for at opdatere vores hjemmeside.

*Med venlig hilsen
Anne-Marie Thorup*

Der skal altid arbejdes med det danske sprog.

Kim Andersen
formand for
Sydslesvigudvalget

Sydslesvigudvalget nedsættes efter hvert folketingsvalg. Jeg var meget glad for efter valget i juni at blive spurgt, om jeg igen ville påtage mig opgaven som udvalgsformand. Efter en periode som menigt medlem er jeg derfor nu igen formand. Vi har fået et rigtigt stærkt udvalg, og vi er i fuld gang med de mange vigtige og spændende opgaver, som følger af at være Folketingets bindeled til mindretallet i Sydslesvig.

Sydslesvig – hvad rager det dig?

»Sydslesvig – hvad rager det dig?« – det er mottoet for de kommende danske årsmøder i Sydslesvig, som nu er vedtaget af Sydslesvigsk Forening.

Et velvalgt motto synes jeg. Velvalgt fordi det tvinger både os herhjemme og vore gode venner syd for grænsen til at reflektere over, hvorfor vi her snart 100 år efter genforeningen stadig mener, at vi har noget at være fælles om.

Danskernes kendskab til mindretallet

Det er ikke nogen hemmelighed, at langt de fleste danskere kun har et meget ringe kendskab til Sydslesvig og det danske mindretal. Måske kender de lidt til historien, men de færreste ved, at der også i dag er et levende mindretal med egne skoler, kulturhuse, kirker og meget mere.

Det har vi i Sydslesvigudvalget gennem flere år forsøgt at gøre noget ved via vores støtte til en lang række informationsprojekter rettet især mod uddannelsesinstitutionerne i Danmark, men vi må indrømme, det er et langt, sejt træk, for hvad rager Sydslesvig egentlig vores børn og unge i dag?

Årstalsterperi, Uffe hin Spage og den kullede greve sælger i hvert fald ikke billetter. Når jeg alligevel tillader mig at være forsigtig optimist, så er det fordi, at det trods alt er muligt at fange de unges interesse ad andre veje. Her tænker jeg især på de mange positive tilbage-

meldinger, vi hører i forhold til de tiltag, der er iværksat for at knytte personlige bånd mellem unge danskere og unge sydslesvigere. Det sker for eksempel via Skoleforeningens og Grænseforeningens elevudvekslinger, hvor unge får lejlighed til at gå en uge i skole hhv. i Sydslesvig og i Danmark, og når elevambassadørerne fra de to sydslesvigske gymnasier fortæller deres egne historier rundt om på uddannelsesinstitutionerne i Danmark.

Det er der for alvor perspektiver i, og noget, som vi bør se på, om vi kan få flere til at deltage i. Det kniber stadig med at finde værtsfamilier i Danmark, men jeg håber og tror, at det vil lykkes at få flere afsted i løbet af de kommende år.

Historisk set har rigtig mange danske skoleklasser også været på lejrskole i Sydslesvig. Det har uden tvivl medvirket til at give eleverne nogle varige indtryk og et bedre kendskab til Sydslesvig.

Af forskellige årsager er omfanget af skolebesøg fra Danmark desværre aftaget. Det er utroligt ærgerligt, ikke blot fordi mange unge dermed går glip af en unik mulighed for at få Sydslesvig ind under huden, men også fordi der i Sydslesvig er en række fremragende faciliteter som Christianslyst,

Skipperhuset, Tydal og Jaruplund, der dermed kører med nedsat kraft og overskydende kapacitet.

Det er en udfordring, som vi bør se på både i Sydslesvigudvalget og hos mindretallet.

Forslag om at øge antallet af udvalgsmedlemmer

Mens kendskabet til Sydslesvig i den brede befolkning længe har været for nedadgående, har der som regel været et højt vidensniveau blandt Folketingets medlemmer. Her har årsmøderne og SSFs tilstedeværelse på Christiansborg spillet en stor rolle. Det er dog min fornemmelse, at også her er der sket et skred de senere år.

Det kan der være mange årsager til, men en af dem har givetvis været, at det traditionelt kun har været de fem største partier, der har haft sæde i Sydslesvigudvalget, og dermed været en del af de direkte forbindelseslinjer mellem Folketinget og det danske mindretal.

Derfor har vi også fra udvalgets side foreslået, at antallet af medlemmer i udvalget fremover øges fra 5 til 7 med henblik på at sikre, at så mange af Folketingets partier som muligt bliver repræsenteret. Det håber vi vil føre til en bredere forståelse for mindretallets særlige vilkår.

Vi har også foreslået, at regeringen hvert andet år skal afgive en redegørelse til Folketinget om Sydslesvig, som gerne skulle bidrage til, at mindretallet faktisk blev et emne, som med jævne mellemrum blev debatteret, og ikke kun som det er i dag, når der opstår kriser, som da Kiel valgte at skære i tilskuddene til mindretallets skoler, eller når der opstår bøvl i forbindelse med omregningen af de sydslesvigske eksamensbeviser.

Sproget er nøglen til dansk kultur

Vi er dog nok også nødt til at være kritiske i forhold til, hvad det er, der gør Sydslesvig til noget særligt, og hvad det er, der knytter os sammen. Her tænker jeg især på, hvor mange i mindretallet, der rent faktisk benytter det danske sprog i dagligdagen. For nylig havde Historisk Samfund Sønderjylland sat emnet til debat på Jaruplund Højskole, og her blev det bl.a. nævnt, at de unge sydslesvigere næsten udelukkende talte tysk i frikvarterne, og kun anvendte dansk, når de talte med de voksne.

Jeg er klar over, at de sydslesvigske foreninger har dansk som arbejdssprog, at der er tale om mennesker, der lever i et samfund gennemsyret af

tysk sprog og kultur, at sydslesvigerne uden problemer kan veksle mellem dansk og tysk – jeg kender udemærket de gængse forsvarspositioner.

Men vi er nødt til at holde fast i, at i fælleskabet mellem Danmark og Sydslesvig spiller sproget en overordentlig stor rolle – sproget er helt enkelt nøglen til den danske kultur. Derfor kan jeg også kun bakke op om sprogforsker Karen Margrethe Pedersens forslag om, at man i Sydslesvig sætter sig sammen og udarbejder en konkret handlingsplan, der skal sikre, at dansk ikke blot er et undervisnings- og arbejdsprog, men også et hverdagsprog, som bruges i fritidshjemmet, på fodboldbanen, i forsamlingshuset med mere. Ellers frygter jeg, at svaret på spørgsmålet i årsmødemottoet kommer til at give sig selv.

Derfor er jeg også glad for, at formanden for Sydslesvigsk Forening, Jon Hardon Hansen, på foreningens landsmøde i Husum netop lovede, at han ville tage initiativ til, at man tager fat på at drøfte en intern sprogpolitik i Sydslesvig.

Det er et arbejde, vi i Sydslesvigudvalget vil følge med stor interesse.

*Med venlig hilsen
Kim Andersen*

Hvad er Sydslesvigudvalget

Sydslesvigudvalget er et udvalg i Folketinget, der virker som bindeled mellem det danske mindretal i Sydslesvig og Folketinget. Dette indebærer blandt andet, at udvalgets medlemmer deltager i møder og arrangementer afholdt af de sydslesvigske foreninger mv.

Sydslesvigudvalget træffer efter ansøgning afgørelse om tilskud og lån til aktiviteter til gavn for det danske mindretal i Sydslesvig.

Sydslesvigudvalget kan rådgive ministeren om forhold af betydning for det danske mindretal i Sydslesvig. Det kan ligeledes rådgive andre ministre om ordninger på deres områder for det danske mindretal i Sydslesvig.

Sydslesvigudvalgets medlemmer

Sydslesvigudvalget har fem medlemmer. Folketinget udvælger medlemmerne efter forholdstalsvalg blandt sine medlemmer.

Folketinget kan i helt særlige tilfælde vælge et eller flere medlemmer, som ikke er medlem af Folketinget. Ministeren udpeger formanden blandt de valgte medlemmer.

Kim Andersen (V)
formand

SYDSLESVIG- UDVALGETS MEDLEMMER 2015

Martin Henriksen (DF)

Christian Juhl (EL)

**Christian Rabjerg
Madsen (S)**

**Merete Dea
Larsen (DF)**

UDDRAG AF PROTOKOLLEN FRA SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 26. SEPTEMBER 2015

- 1) **Valg af dirigent:** Ami Jessen valgt.
- 2) **Valg af protokolfører og 2 stemmetællere:** Som protokolfører valgt: Anne Oesterle og som stemmetællere valgt: Peter O. Müller og Niels-Jørgen Hansen.
- 2a) **Uddeling af Slesvig Ligaens legat:** Kerstin Pauls, Tønning og Helmut Andersen, Egernførde blev dette års legatmodtagere. Legatet blev ligeligt fordelt med 5000 kr. til hver .
(se omtalen på side 11).
- 3) **Formandens beretning ved Anne-Marie Thorup** (se beretningen på side 8-10).
- 4) **Beretning fra Slesvig Ligaens Fond:** Jens Hønholt berettede om fondens aktiviteter og uddelinger.
- 5) **Fremlæggelse af regnskabet til godkendelse:** Regnskabet fremlagt og godkendt.
- 6) **Fremlæggelse af det kommende års driftsbudget til godkendelse, herunder fastsættelse af kontingent for det kommende år:**
Drifts- og likviditetsbudget fremlagt med udgangspunkt i udgiftsfordelingen for tidligere år og planlagte aktiviteter for det kommende år.
Der foreslås et uændret kontingent – Godkendt af landsmødet.
- 7) **Valg af bestyrelsesmedlem – på valg er:**
Jens Hønholt – Genvalgt enstemmigt med en bemærkning om at valget skal være for 1 år.
Horst-Werner J. Knüppel – Genvalgt enstemmigt
Anne Oesterle – Genvalgt enstemmigt
Hans Jørgen Lynch Larsen – Valgt enstemmigt (valgt for 1 år)

8) Valg af 2 suppleanter – på valg er:

Kerstin Pauls – Valgt enstemmigt

Morten Jensen, Vordingborg, som har været suppleant hidtil, har det ikke været muligt at få kontakt til. Da der ikke foreligger en fuldmagt, og han heller ikke er mødt personligt, kunne han ifølge vedtægterne ikke genvælges. Slesvig Ligaen vil i det kommende år have en åben suppleantpost.

9) Skal Slesvig-Ligaen fortsætte som en forening?

Med baggrund i et oplæg fra Slesvig Ligaens næstformand Horst-Werner J. Knüppel drøftede landsmødet foreningens fremtid. Oplægget indeholdt vigtige elementer, der kendetegner en forening, samt de økonomiske rammebetingelser i forbindelse med driften af samme. Det er vigtigt, at udgiftssiden altid finkæmmes for at finde frem til den mest rationelle drift.

En vejledende afstemning viste, at 10 landsmødedeltagere ønskede at bevare Slesvig Ligaen som forening, 1 medlem ønskede Slesvig Ligaen nedlagt og 1 medlem stemte hverken for eller imod. Med dette klare resultat vil bestyrelsen arbejde videre med en foreningsstruktur.

10) Valg af statsautoriseret/registreret revisor: Genvalg af Deloitte Sønderborg

11) Behandling af indkomne forslag: Ingen forslag indkommet

12) Eventuelt

Kommentar til artikel i Flensborg Avis.

Hilsen fra Niels Jørgen Hansen – Risby Danske Skole som takkede for de modtagne donationer.

Peter Møller, Egernførde takkede for pengegaven til legeredskaberne, som eleverne med stor glæde har taget i brug.

Ami Jessen orienterede om spejder/ungdomshuset der skal bygges i Sporskifte.

Næste års landsmøde vil blive afholdt i Jyllands sydlige del.

*Anne-Marie Thorup
formand*

*Jens Hønholt
kasserer*

*Ami Jessen
dirigent*

FORMANDENS BERETNING

Anne-Marie Thorup

Jeg vil starte med at byde alle velkommen til dette årsmøde. Sidste år var jeg nytiltrådt formand, da Flemming Radsted var alvorligt syg. Desværre for os og for hele Sydslesvig døde han d. 29/12 – 14. Vi, der har kendt ham, vil forsat huske og blive inspireret af hans brændende engagement for Sydslesvig.

Men nu efter et helt år som formand, kan jeg fortælle, at selv om Slesvig-Ligaen medlemsmæssigt er en lille forening, så har det kostet mig meget arbejde at sætte mig i formandsstolen. Det skyldes nok ikke mindst, at mine evner, hvad angår økonomi og edb, kunne være bedre. Så uden en aktiv og positiv indsats fra den øvrige bestyrelse, var det slet ikke gået. Dem siger jeg tak – ikke til slut i min beretning, men som indledning i erkendelse af, at der nok ikke ville have været

en beretning fra min hånd, hvis denne kærkomne hjælp ikke havde været der.

Året der gik

På mange måder er min beretning for året 2014/15 en gentagelse af, hvad der er blevet sagt i tidligere beretninger. Og så er det naturligvis ikke helt tilfældet: Nye mennesker har krydset vores vej, desværre er der også en del, der ikke krydser nogen vej længere. Vores medlemstal bliver ved med at falde, i hvert fald i Danmark, og det er vel ikke så sært al den stund, at så mange andre problemer presser sig på. Jeg tænker her blandt andet på de mange flygtninge, der krydser vores grænser – især den tyske. Set i det perspektiv kan man med nogen ret sige, at meget andet træder i baggrunden. Men for Slesvig-Ligaen er opgaven fortsat den samme »selv om verden brænder om din vugge«. Helt i centrum står vores støtte til arbejdet i det danske mindretal i Sydslesvig. Det være sig vuggestuer, børnehaver, fritidshjem eller skoler. Det være sig kirke og sundhedspleje og alderdomshjem samt de utallige danske foreninger i området.

Sidste år uddelte vi støtte til så forskellige projekter som: Boldbane, smartboard, ringeanlæg, møbler og tavler. Selv om foreningens oprindelige formål var at støtte det danske arbejde i den sydlige del af Slesvig, er støtten nu bredt ud

til hele området. Men det er vigtigt at pointere, at der altid er tale om hjælp til selvhjælp. Ligaen betaler sjældent hele projektet, men kan yde et væsentligt tilskud.

Også i 2015 modtog vi mange ansøgninger - også flere, end vi havde råd til at støtte med de 110.000 kr., vi havde til rådighed. Vi har så i øvrigt den praksis, at vi mødes med de foreninger, der får tilskud, så de kan berette nærmere om de meget forskelligartede projekter. Sidste år blev mødet afholdt i Garding, hvor børnehaven var vært. For foreningens bestyrelse er det altid en fornøjelse at høre om de mange aktiviteter, vi har givet støtte til. Og det er ingen hemmelighed, at vi fortsat vil samles med »legatmodtagerne«.

I årets løb er bestyrelsen desværre reduceret til fire medlemmer, idet Leif Liltorp har trukket sig. Foreningen har arbejdet hen imod at reducere bestyrelsen til fem, men det betyder altså også, at der skal vælges et nyt medlem. Vi håber naturligvis, at der bliver valgt et nyt medlem her på landsmødet. Skulle dette ikke være tilfældet, vil jeg foreslå, at generalforsamlingen overdrager valget til den kommende bestyrelse.

De danske Årsmøder 2015

Overskriften for årsmøderne var: Find Sydslesvig. Umiddelbart er det jo ret let at besvare:

Man kører enten ad motorvejen fra Kolding, og ca. 85 km senere er man i Flensborg, eller man kører ad hovedvej 11 og ender i Sdr. Løgum eller sejler fra Havneby til List. Andre vil nok sige; det er her at Calle og Fleggaard mfl. tilbyder billig øl, vin, og meget andet.

Men under mine årsmødetaler i Store Vi og i Holtenå, var titlen nok udtryk for, at Sydslesvig var ved at blive glemmt som det, det var. Historisk et gammelt dansk område, der nok blev genopdaget under fejringen af nederlaget i 1864. Aktuelt at der var et meget aktivt dansk mindretal, der ikke drømte om at vende tilbage til Danmark, men arbejder for fortsat at kunne værne om danske og nordiske værdier som: ligestyrelse, retten til forskellighed, samme frihedssyn, ret for alle til gratis uddannelse samt læge- og hospitalshjælp mm. Det skal så tilføjes, at mange af de værdier, vi sætter og har sat højt, er under pres i disse år.

Det er i det lys, Slesvig-Ligaen har sin berettigelse så vel i dag som i fremtiden. Vi skal fortsat støtte dette arbejde og arbejde på at kendskabet til Sydslesvig bliver andet og mere end Calle og Fleggaard.

Slesvig-Ligaen deltog i fire af arrangementerne: Horst i Tønning, Anne i Riseby og jeg i Store Vi og Holtenå. Begge de møder, jeg deltog i, var meget positive oplevelser. Jeg har nu tre gange ønsket og fået lov til at være i Holtenå. Jeg er dybt imponeret over det danske ar-

bejde og engagement så langt mod syd. Her i deres forsamlingshus føler jeg mig næsten hjemme.

Derimod var det første gang, jeg talte i Store Vi. Det blev en ganske særlig oplevelse. Vi blev nemlig inviteret til først at spise hjemme hos Annette Neumann, hvor vi udover dejlig mad fik en orientering om arbejdet. Senere deltog vi i Vi skole, hvor tilmed Anke Sporendonk også var til stede, men det bedste var det engagement, som lærerne og eleverne lagde for dagen. Jeg har selv været lærer og jeg følte straks: Her er det godt at være.

Jeg må tilstå, at jeg sætter størst pris på at deltage, når mødet foregår i »en sluttet kreds«, her opnår man en personlig kontakt og føler også en større lydhørhed, end ved de store offentlige møder.

Fond eller forening?

I adskillige år har bestyrelsen diskuteret, om foreningen på grund af det faldende medlemsantal skulle overgå til at blive en fond eller den forsat skulle være en forening.

Da foreningens næstformand på landsmødet vil redegøre for fordele og ulemper ved forslagene, vil jeg lade det være op til landsmødet at træffe beslutningen.

Nye tiltag

Selv om det ikke er helt nyt, er det forhåbentligt blevet bemærket, at foreningen har fået en ny, anderledes og

overskuelig hjemmeside: www.slesvigligaen.dk.

Skoleleder i Askfeldt, Wolfgang Bradtke, har udformet siden. Vi er meget taknemmelig for den store indsats han har ydet og fortsat vil yde.

Selv om Slesvig Ligaens formål var og er at støtte det danske arbejde i Sydslesvig så ønsker bestyrelsen også at øge kendskabet til Ligaen. Som det er nævnt tidligere er det ikke altid let at finde Sydslesvig, men endnu vanskeligere at finde Slesvig-Ligaen.

Ligaen har derfor henvendt sig til Hans Clausen, der tidligere har udformet forsiden til den nye hvervefolder, der i øvrigt også efter min mening er blevet meget mere indbydende. Bestyrelsen har fået mange positive tilbagemeldinger på denne folder. Derfor vil bestyrelsen få billedet trykt i plakatformat således, at det kan lyse op på offentlige steder, men mon ikke også der er en del, der får lyst til at hænge det derhjemme? Jeg regner med, at plakaten vil blive vist på landsmødet og den vil være så billig, at den har alle råd til.

Vores meget aktive redaktør Willi Hansen har i de kommende numre af bladet foreslået, også at lade yngre og unge sydslesvigere komme til orde, så bladets læsere kan få et indtryk af, hvad der rører sig blandt dem.

En sidste tak

Jeg startede med at takke bestyrelsen for den enestående hjælp

og opbakning, jeg har fået her i mit første år.

Men jeg vil også gerne takke, den daværende formand for sydslesvigudvalget, Troels Ravn, for interessen for foreningen. Hver gang jeg har bedt ham skrive i bladet, har han lynhurtigt svaret positivt. Personligt kender jeg Troels og det er med beklagelse, at han ikke blev formand og dermed medlem af udvalget, men vi vil forsøge at få et samarbejde med det nye

udvalg.

En endnu større tak skal rettes til Willi Hansen, redaktør af Thyra's Vold. Du er en af de vigtigste årsager til, at vi har et så godt og læseværdigt blad. Det er et kæmpearbejde, som du gør frivilligt og uden vederlag. Lønnen består udelukkende af de mange roser, bladet får, måske også din tilfredsstillelse ved at skabe så godt et blad med de midler, vi har. Og så har du mange gode

ideer til, hvordan bladet kan blive endnu bedre, men også til hvordan Slesvig-Ligaen kan nå ud til endnu flere.

Personligt vil jeg også gerne sige dig tak for din altid positive og loyale holdning til en usikker formand. Jeg har altid følt mig utrolig glad for og tryk ved dine råd og vejledninger.

Anne-Marie Thorup

Tak Til Slesvig-Ligaen fra Medelby Danske Skole

Medelby Danske Skole vil gerne sige tusind tak for pengene til vores smartboard.

Vi har i næsten et år haft mulighed for at bruge det, og det er både lærerne og eleverne meget glade for. På det ene billede er alle eleverne i en T-shirt, de selv har lavet, da vi var i Rendbjerg på lejrskole.

Det andet billede viser at vi fx bruger vores smartboard til morgensang. Det er nemlig smart, for så slipper vi for at dele sangbøger ud.

Venlig hilsen
Medelby Danske Skole,
Irene og Kaj Henken

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaens Fond til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema kan hentes på vores hjemmeside: www.slesvigligaen.dk. Det udfyldte skema returneres inden 31. august hvert år til foreningens formand.

På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

SLESVIG-LIGAENS LEGAT 2015

Legatet blev ligeligt fordelt mellem Kerstin Pauls, Tønning og Helmuth Andersen, Egernførde

Helmuth Andersen

Egernførde

Helmuth Andersen er født i Århus, men flyttede allerede som barn til Kiel.

Han har været ansat ved de tyske baner og boede først i Hamborg, men flyttede senere til Egernførde, hvor han lærte sin kone at kende.

Ved indmeldelsen af børnene i den danske børnehave og skole i byen, lærte han skoleinspektør Ingvard Bro at kende. Denne opfordrede ægteparret til at melde sig ind i mindretallet, og snart var de medlem af både SSF, SSW og Slesvig-Ligaen.

Det blev begyndelsen til et særdeles aktivt mindretalsliv i Egernførde. Helmuth Andersen er typen på den stille slider, som man altid kan regne med. Han er sammen med hustruen involveret i alt fra bankospil, tombolaer til arbejdet i seniorklubben. Det er i Egernførde en selvfølgelighed, at Helmut altid er klar til at hjælpe, og han gør det med stor glæde.

Vi ønsker Helmuth Andersen hjerteligt tillykke med Slesvig-Ligaens legat 2015.

Kerstin Pauls

Tønning

Kerstin Pauls kommer fra halvøen Ejdersted og bor i Kotzenbüll.

Efter nogle års virke på et skattekontor blev hun ansat hos Sydslesvigs Forening. Her koordinerer hun foreningens liv og lejrskolen.

Nogle på Ejdersted kalder hende Ejdersteds blæksprutte, fordi hun virker som et bindeled i hele mindretallet på Ejdersted.

Mindretallet fungerer ikke med de få timer man har på kontoret – der skal investeres meget frivilligt arbejde og fritid. Hun er aktiv i mange forskellige, danske foreninger og sidder i diverse bestyrelser.

Det er en selvfølgelighed for hende, at hun gør så meget. Hun er et beskedent menneske og prioriterer foreningsarbejdet – før hun tænker på sig selv.

Vi ønsker Kerstin Pauls hjertelig tillykke med Slesvig-Ligaens legat 2015.

Hans Jørgen Lych Larsen bestyrelsesmedlem

Hans Jørgen Lych Larsen, en kort præsentation

Jeg er født i Åkirkeby på Bornholm i 1948, men voksede op i Varde. Senere læste jeg historie og engelsk på Århus Universitet.

Efter at jeg blev cand. mag. har jeg arbejdet i gymnasieskolen. Fra 1979 - 2010 var jeg ansat ved det, der nu hedder VUC Vest som HF lærer. I begyndelsen var der tale om en deltidsansættelse, senere blev det til mange års fuldtidsansættelse

Min kone var sognepræst i Lindknud (ved Vejen) fra 1979 til 2010. Trods den voksende arbejdsbyrde var det muligt for mig at fortsætte med et flersidet foreningsarbejde - især på det lokalhistoriske område. Jeg var bl. a. redaktør af Historisk Samfund for Ribe Amts årbog i en årrække og var endvidere meget aktiv i Museumsforeningen for Vejen-Brørup-Holsted i en lang årrække.

Jeg har også skrevet tre lokalhistoriske teaterstykker. Jeg har siddet i Historielærerforeningen for Gymnasiet og HF's bestyrelse og interesseret mig meget for hvordan man kan formidle historie til elever og andre.

Siden begyndelsen af 00'erne har jeg været medlem af Grænseforeningen. Min interesse for Sydslesvig var også medvirkende til, at jeg blev medforfatter til en lærebog om Sydslesvig beregnet for gymnasiet og HF - en lærebog der var et resultat af et samarbejde mellem Grænseforeningen og Historielærerforeningen.

Efter at jeg gik på pension bor jeg nu i Lejre på Sjælland.

Siden midten af 1970'erne har jeg oplevet mange aspekter af grænselandet gennem studiebesøg (bl. a. medens jeg læste på Århus Universitet og i forbindelse med udarbejdelsen af en lærebog om Grænselandet), gennem arbejdsbesøg (jeg var pædagogikumtilsynsførende for en lærerkandidat ved Duborg Skolens gymnasieafdeling i begyndelsen af 00'erne og besøgte da skolen flere gange) og ved feriebesøg. Det var fascinerende at opleve, hvordan det danske mindretal klarede sig i et land med en overvældende stor flertalsbefolkning og en stærk kultur.

Det gjorde stort indtryk på mig ved disse besøg at se, hvordan dansk kultur, pædagogik og livsstil kunne overleve og endda tiltrække nye personer, som ikke var født ind i det danske mindretal. Det var og er fortsat utroligt at opleve - her senest ved Slesvig-Ligaens uddeling af støtte til danske institutioner og foreninger på Det lille Teater d. 10. november.

Kerstin Pauls suppleant

Kerstin Pauls, en kort præsentation

Jeg er født i Tønning og opvokset i den lille landsby Kotzenbüll på den dejlige lille halvø Ejdersted. Her bor jeg stadigvæk med min kære familie.

Jeg er uddannet “Steuerfachangestellte” (skatterevisor) og har arbejdet i 15 år i bogholderi og skattekontor. I 2013 blev jeg ansat ved Sydslesvigsk Forening e.V. som kontorassistent for Ejdersted amt.

En dejlig opgave – denne indebærer jo ikke kun medlemsadministration, arrangementer m.m., men også Skipperhusets lejrskole, hvor man møder så mange dejlige unge mennesker og voksne.

Da jeg var 16-år, startede jeg som organistvikar hos Tønning og Vestejdersted danske Menighed og siden 2001 er jeg fast organist ved menigheden.

Jeg har altid været meget aktiv i foreningsarbejdet på Ejdersted – både i SSW, FDF, SSF, UF og som formand i menighedsrådet. På Ejdersted er der mange folk, som har flere kasketter på, da de *frivillige* bestyrelsesmedlemmer ikke hænger i træerne.

I min fritid synger jeg i Ejdersted koret og spiller, sammen med mine to børn, i Frederikstad Orkestret og SKURK. Også der føler man mindretallets sammenhold.

wh

Et besøg på **Dansk Alderdoms- og Plejehjem** i Flensborg

**Hvor skal man tilbringe de sidste år af livet?
Plejehjem, alderdomshjem - eller?**

Tanker om alderdommen

Så længe man er ung, tænker man slet ikke på dette emne, men på et eller andet tidspunkt, når man selv har nået en moden alder, kan det alligevel blive aktuelt for en selv eller måske for ens bedsteforældre eller egne forældre.

Før i tiden var det en selvfølge, at efterkommerne tog sig af familiens ældre eller sygdomsramte medlemmer, men tiderne har ændret sig.

Trods kommunal hjemmehjælp i Danmark eller i Sydslesvig, ender adskillige mennesker til sidst mere eller mindre frivilligt på et plejehjem, fordi eventuelle børn ikke kan tage sig af

dem, enten af erhvervsmæssige grunde eller fordi de måske ingen efterkommere har, eller disse er afdøde ved døden.

Og hvad nu med dig, når tiden kommer? Måske var det en god ide at tænke lidt over sagen, og måske overveje, om det ikke kunne være muligt at besøge et pleje- eller alderdomshjem.

Når man hører til det danske mindretal i Sydslesvig, falder tanken på Dansk Sundhedstjeneste, der driver et sådant i Nerongsallee i Flensborg.

En hjertelig modtagelse

Og som tænkt så gjort. Vi fandt telefonnummeret på alderdomshjemmet, fik en samtale med

lederen, Bodil Bjerregaard-Brocks og aftalte en termin.

Bodil Bjerregaard-Brocks

En onsdag kl. 12.30 mødes så Willi Hansen (fotograf) og undertegnede (skribent) i Nerongsallee, og vi er målløse over, hvor stort hjemmet set udefra egentligt er, men endnu mere positivt overraskede bliver vi, da Bodil viser os rundt på hjemmet. Men dog først efter at vi er blevet budt på en let anretning, nemlig flot pyntet smørrebrød og en ostanretning som afslutning. Vi følte det faktisk, som om vi skulle på en længere rejse uden proviant, men bestemt ikke som det sidste måltid - tværtimod. Hvad jeg nu fik at se, brød alle grænser, især i forhold til, hvad jeg har set af tyske plejehjem indtil nu. Disse har været tomandsværelser med kun lige de nødvendige møbler.

Personlig indretning

Her på det danske alderdomshjem er der enkeltværelser på ca. 20 m² med eget aldersmæssigt udstyret badeværelse. Egne møbler, fjernsyn og computer kan medbringes, men dog ikke

seng, da denne skal kunne bruges som plejeseng.

Mange steder er der fælles opholdsrum, og 4 elevatorer forbinder etagerne. Hjemmet er dog delt op i afdelinger, såsom for demente, for palliativpleje (hvor døden er i nærheden), og desuden er der uddannet sygeplejersker i sårpleje, hygiejne og demens. Beboerne flytter ind på plejehjemmet på grund af, at de der har den faglige og professionelle pleje.

Hjemmets historie

Ved rundvisningen blev hele alderdomshjemmets historie fortalt. Det hele startede i 1949,

hvor Sydslesvigsk Forening, Danske Kvinders Slesvigske Forening og Den danske Kirke, samlede penge ind til bygningen, og 12. november 1950 indviedes hjemmet, der dengang kun havde 18 stuer. De to ovennævnte foreninger stod for driften, indtil den blev overdraget til Dansk Sundhedstjeneste. Gennem årene blev der efter behov og økonomiske forhold udvidet og moderniseret, men nye bygninger måtte til. Der blev indsamlet mange penge i årenes løb, men den største sum kom fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond, der efter ansøgning donerede en stor sum, og det gjorde, at plejehjemmet i 2011 efter tilbygning og renovering af de gamle bygninger blev normeret til 74 beboere, og flot er det blevet.

Individuelle muligheder

Nye køkkener er der, hvor beboerne selv kan lave deres kaffe, te eller saft, og hvis de ønsker det, også deres egen mad. Opholdsrum med antikke møbler og alle mulige faciliteter præger hjemmet. Endvidere

er der gårdhaver med blomster og krydderurter, som de selv kan passe efter lyst eller behov, eller hvor de blot kan sidde og nyde det hele.

En normal dag

Hvordan ser en normal dag så ud på hjemmet? Næsten alt er på frivillig basis, og ønsker beboerne at sove længere, får de morgenmaden på et senere tidspunkt. Der startes i spisestuen med morgenmad, der synges en morgensang. Derefter er der aktiviteter, håndarbejde, træarbejde, avis- eller historieoplæsning, korsang med musik, ergoterapi, gåture, gymnastik, af og til underholdning ved klovne, der kommer udefra, og hver anden onsdag er der gudstjeneste med vekslende præster fra Den danske Kirke i Sydslesvig. Den varme middagsmad, der kommer udefra, indtages af grupper på forskellige tidspunkter. Tidligere blev måltidet tilberedt af eget personale, men det blev for dyrt et arbejde, da

det skulle være sundt, varieret, og tilpasset syge og allergikere alle ugens dage. I ugens løb er der forskellige arrangementer om eftermiddagen, og også bibliotekets bogbus kommer en gang om måneden, og den bliver flittigt brugt.

Kl. 14-16 bliver der serveret kaffe og kage, og aftensmaden, smørrebrød, skal bestilles i forvejen og bliver efter ønske bragt hen til beboernes værelser eller til spisestuen ved 18-19 tiden. At få en tår kaffe

sent om aftenen er også muligt. Mottoet er: Hjemmet er til for beboerne.

Pensionistboliger

De 18 beskyttede pensionistboliger i en bygning for sig ved siden af plejehjemmet danner plejecenteret. Heraf er 3 lejligheder til ægtepar og 15 til enlige, og der skal ud over den månedlige leje betales et depositum ved indflytningen. Hvis de ønsker eller har behov for det, kan beboerne forud melde sig til spisningen på plejehjemmet.

Det skal også nævnes, at der i andre byer i Sydslesvig findes pensionistcentre eller boliger under Dansk Sundhedstjeneste's regi, der kan benyttes af sydslesvigere, så der er mange muligheder.

Hvem tager sig af de ældre? Det gør 63 ansatte, heraf er for tiden 12 % mandlige. Personalet består af sygeplejersker, fysioterapeuter, pleje- eller terapiassistenter og så naturligvis

Pensionistboligerne

køkken- og rengøringspersonale.

For tiden er der også beskæftiget 6 sygeplejerelever og 3 årspraktikanter. En lille administrationsafdeling findes der også, selv om en del af det administrative arbejde udføres i Dansk Sundhedstjenestes hovedafdelingen i Skovgade. Der holder også de andre afdelinger til: socialrådgiver, skolesundhedstjenesten og hjemmeplejen.

Beboerne beholder deres egen sygekasse, og efter behov kommer deres egen læge på besøg. Skal de til behandling på sygehuset med taxa, kan de blive ledsaget af en plejehjælper.

Belægning

Bodil fortæller også, at plejehjemmet for tiden er belagt med 90 %, og at aldersgenemsnittet nu er 83-84 år. Den yngste beboer er 54, og den ældste er 99 år. Tidligere har de haft beboere, der var over 100 år gamle, og det kommer nok igen, nu hvor folk bliver ældre og ældre. Der er altså ingen venteliste, men ofte er der brug for aflastningspleje, det vil sige korttidspleje i nogle uger for ældre, der måske for tidligt er blevet udskrevet fra hospitalet og hvor familien på grund af fast arbejde ikke kan tage sig fuldstændigt af dem. Dette skal bestilles i forvejen.

Hvorfra kommer beboerne

Nu er det måske interessant at

få at vide, hvem der bruger det danske plejehjem og hvilket sprog, der bliver talt. De fleste af beboerne er jo født sidst i 1920'erne og 1930'erne, hvor Hitler havde magten, og en dansk skolegang i denne tid var svær, ja næsten umulig at gennemføre, selvom forældrene var dansksindede. Men efter 2. verdenskrigs slutning i 1945 blev der oprettet mange danske skoler, og her blev børnene nu gennem årene indskolet af deres tysktalende forældre. Det er blandt andet disse børn, der behersker det danske sprog, der bruger Dansk Alderdomshjem til deres forældre. At man så hører det tyske sprog her er jo forståeligt, men dansk høres også, og selvfølgelig behersker personalet begge sprog.

Finansieringen

Hvordan finansieres hjemmet? Dansk Sundhedstjeneste står som bestyrer, og dele af driftsomkostningen bliver båret af beboerne med et månedligt beløb på 1500 euro, afhængig af plejebehovet. Kan beboernes pension ikke klare dette, støtter kommunen. Den tyske plejeforsikring fra trin 0 til 3 betaler sin del af månedssummen, der lyder på 2556,- euro. Det bliver fortalt, at dette beløb forhandles løbende med sygekasserne.

Den danske stat betaler jo hvert år millioner til Sydslesvig. Dansk Sundhedstjeneste modtager også en del og støtter dermed Dansk Alderdomshjem. Af og til besøger repræsentan-

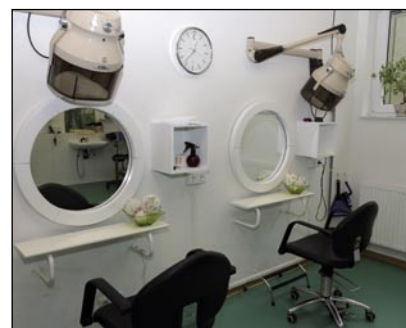
ter fra foreninger eller udvalg hjemmet, fornylig var Sydslesvigudvalget på besøg. Plejehjemmet har også god kontakt til uddannelsesinstitutioner i Danmark, og det hænder, at de sender elever til Flensborg i praktik.

Støttekredsen

At plejehjemmet fungerer så godt, skyldes også hjælpen fra en støttekreds på godt 25 personer, der arbejder uden betaling. Det var den kendte Elva Thorup Nielsen, der 1993 tog initiativet til oprettelse af denne, og hun var selv med som leder og tilbragte også sine sidste år som beboer på hjemmet.

Støttekredsen præsterer et enormt arbejde. De er der hver dag og hjælper, hvor hjælp er nødvendig. Arrangerer meget af dagens program og bidrager med samtale og smil, for at alle skal have det godt.

De går også gerne spadsereture med dem, der ønsker det og ledsager også ofte beboerne til den frisørsalon, der er på hjemmet.

Endvidere er der enkelte, som udfører det svære arbejde at sidde eller våge ved en døende

person, der ingen pårørende har. De er også med i hjemmets egne 2 busser, når de årlige udflugter eller andre arrangementer finder sted, såvel kulturelle som festlige.

Dog må en liftbus lejes til kørestolsbrugere, og det koster ret meget.

Derfor er et af hjemmets største

ønsker en egen liftbus, men hvor skal pengene komme fra, når der skal spares?

Nye medlemmer optages gerne i kredsen. De styrker omsorgsniveauet for beboerne. Andre frivillige tager en gang årligt initiativet til musik, lysbilledeforedrag, papirklip eller andet.

Åbent hus

Plejehjemmet har af og til i årets løb åbent hus, og alle er velkomne til at tage et kig ind. For at hjælpe folk i nød, fortæller Bodil, at Dansk Sundheds-tjeneste har lejet pedelboligen, der ligger lige ved siden af, ud til flygtninge. Et beundringsværdigt initiativ!

En hjertelig tak til Bodil Bjerregaard-Brocks

Til sidst tak til Bodil Bjerregaard-Brocks for fremragende rundvisning og information. Dansk Alderdoms- og Plejehjem kan varmt anbefales.

Et godt sted at være!

Tekst: Anne Oesterle

Foto: Willi Hansen

Læs mere på: www.dksund.de

Uddeling af støtte

UDDELING AF STØTTE PÅ 110.000 KR.

På bestyrelsesmødet i september blev de indkomne ansøgninger om støtte behandlet.

Der blev bevilget tilskud på i alt 110.000 kr., og størstedelen af beløbet blev 10. november 2015 uddelt ved en højtidelighed i Det lille Teater i Flensborg..

Slesvig-Ligaens bestyrelse sammen med støttemodtagerne på scenen i Det lille Teater i Flensborg.

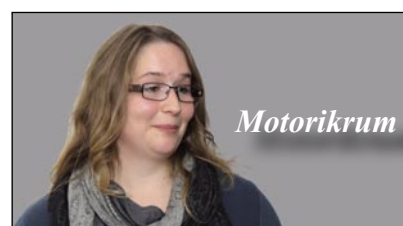
*Teatrets
50 års
fødselsdag*

DET LILLE TEATER
10.000 kr.

*Møbler til
SFO
lokale*

VINDINGHERREDS DANSKE SKOLE
10.000 kr.

Motorikrum

INGRID-HJEMMET
15.000 kr.

Legeplads

KAJ MUNK BØRNEHAVE
15.000 kr.

Køkken og ombygning

SCT. HANS OG ADELBY MENIGHED
10.000 kr.

*Reparation
af borde
og stole*

SSF - HARRESLEV
5.000 kr.

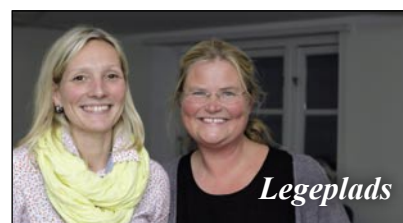
*Tilbygning
til
FDF-huset*

FDF FLENBORG / HARRESLEV
15.000 kr.

*Anskaffelse
af tablets*

RISBY DANSKE SKOLE
10.000 kr.

Legeplads

GOTTORP SKOLENS BØRNEHAVE
10.000 kr.

Et beløb på 10.000 kr. vil traditionen tro blive overbragt SSF's humanitære udvalg i forbindelse med udvalgets julearrangement.

Foruden ovennævnte bevillinger, er der ved landsmødet uddelt et legat på 5.000 kr. til Kerstin Pauls og et legat på 5.000 kr. til Helmuth Anderen (se beretningerne inde i bladet).

De danske foreninger i Tønning havde også søgt om tilskud til et aktivitetsområde. Til dette formål vil der senere blive foretaget en landsindsamling.

wh

DET SYDSLESVIGSKE JULEMÆRKE 2015

Årets julemærke er designet af Vajka Thomsen

Vajka Thomsen er grafisk design-studerende på University College Nordjylland i Aalborg. Hun var i praktik i SSFs og SdUs fælles grafik & layout-afdeling på Flensborghus i foråret 2015.

Vajka har udarbejdet dem i forbindelse med en praktikprøve, hvor hun har gennemgået mærker-

nes historie, har analyseret målgruppen og har taget højde for, hvad det danske mindretal er og står for.

Overskuddet ved salget af julemærkerne går til Sydslesvigsk Forenings humanitære arbejde.

1 ark med 32 mærker koster 30 kr. / 4 EUR og kan købes på på SSFs sekretariat, på Dansk Centralbibliotek og på Aktivitetshuset i Flensborg.

Mærkerne kan også bestilles on-line på www.syfo.de

wh

THYRAS VOLD - udgivet af Slesvig-Ligaen

Husmandsvej 4, DK-6621 Gesten, tlf. (+45) 5631-1858

e-mail: mariethorup@hotmail.com

Bankkonto: Sydbank 8065-1041552

REDAKTION

Anne-Marie Thorup (formand), Husmandsvej 4, DK-6621 Gesten - e-mail: mariethorup@hotmail.com - tlf. (+45) 5631-1858

Anne Oesterle, Alte Ziegelei, D-24214 Gr. Königsförde, - tlf. (+49) 4346 6406

Willi Hansen (ansvarshavende redaktør), Forsteck 4, D-24955 Harrislee, - e-mail: williz@foni.net - tlf. (+49) 461 909 7405

Tryk: Flensborg Avis

Afleveret til postvæsenet den 10. december 2015 • Stof til næste nummer af bladet senest den 15. marts 2016

Følg også med på Slesvig-Ligaens hjemmeside: www.slesvigligaen.dk

ISSN 0902-707